

Luottamuskyky

Vuosi sitten SELYkoopissa kysyttiin, mikä on tärkeää erikoislääkärien edunvalvonnassa. Puolet vastanneista mainitsi palkkauksen ja erityisesti sen kehityksen puutteet. Kyselyn jälkeen hyvinvointialueilla on toteutettu lääkärien uraporraspalkkamallin ensimmäinen vaihe, mikä näkyy useimpien erikoislääkärien palkkapussissa. Seuraavassa vaiheessa on otettu käyttöön tehtävälisiä, joiden perusteista on sovittu paikallisesti. Uusi palkkamalli on tulos vuosikausien valmistelusta, jossa myös SELYllä on ollut tärkeä rooli.

Edunvalvontatyössä on palkkauksen ohella muitakin tärkeitä osa-alueita. Vastauksissa tuotiin esiin työolot ja huoli julkisen työnantajan vetovoiman säilymisestä muiden työmahdollisuuksien joukossa. Vuokratyö ja ostopalvelut ovat riski työyhteisölle. Päivystysuudistus on lyhentänyt yhtäjaksoisia työrupeamia, mutta moni kokee päivystysrasituksen vieläkin liian kovana. Erikoislääkärit toivovat työrauhaa ja mahdollisuutta keskittyä siihen minkä parhaiten osaavat eli potilastyöhön.

Hyvinvointialueiden toinen toimintavuosi alkaa olla loppuillaan. Alkuvaiheen hehkutus turvallisen siirtymän toteutumisesta on vaihtunut kauhunsekaiseen järkytykseen. Rahat ovat loppuneet, ja alueet kilpailevat lähinnä alijäämän suuruudesta. Samaan aikaan hoitojonot ovat kasvaneet ennätyspitkiksi, ja valvova viranomais edellyttää nopeita toimia niiden purkamiseksi. Väestön terveyserot ovat kasvaneet, mikä näkyy arkityössä kaikilla toimialoilla neuvoloista teho-osastoille. Sote-uudistuksen leveille hartioille ja ihmeitä tekevään integraatioon ladattiin valmisteluvaiheessa paljon katteettomia lupauksia ja ylisuuria odotuksia. Rahoitukseen liittyvät riskit olivat tiedossa, mutta todellisuus häivytti eikä asioista puhuttu oikeilla nimillä. Nyt olemme heränneet valtionvarainministeriön kylmään todellisuuteen, jossa talouspuhe hallitsee. Enää ei puhuta leveistä harteista eikä integraatiosta vaan YT-neuvotteluista ja alijäämien kattamisvelvoitteen kohtuuttomasta aikataulusta.

Kaikessa on lopulta kysymys luottamuksesta. Pahin uhka koko palvelujärjestelmää ravistelevassa myllerryksessä

on luottamuksen menettäminen suomalaiseen terveydenhuoltoon, joka puutteistaan huolimatta toimii edelleen hyvin. Järjestelmämme on kansainvälisessä vertailussa edullinen, ja äkillisesti tai vakavasti sairastuneet saavat hyvää hoitoa. Suurin ongelma on kiireettömään hoitoon pääsy, mutta ei siitä sen enempää tässä. Miten säilyttää luottamus, jos sen perusta on alkanut horjua kaikilla tasoilla? Nyt tarvitaan ennen kaikkea yhteistyötä ja syvällistä ymmärrystä tilanteesta, johon olemme ajautuneet. Näin järkälemäinen uudistus ei voi onnistua ilman ylihallituskautien ja -kokoonpanojen ulottuvaa yhteistyötä. Epäonnistunut hyvinvointialueiden rahoituslaki on avattava ja tehtävä siihen välttämättömät muutokset suomalaisten hoidon turvaamiseksi ja luottamuksen palauttamiseksi.

Vuoden takaisia SELYkoopin vastauksia lukiessa tuntuu kuin kyselyn ja tämän päivän välissä olisi kokonainen maailma. Negatiivinen puhe on jo ehtinyt myrkyttää toimintaympäristöämme. Toivoa on kuitenkin niin kauan, kun meillä on kollegoita, jotka ovat valmiit käyttämään aikaansa yhteisten asioiden hoitamiseen ja toimimaan luottamusmiehinä omissa organisaatioissaan, asettumaan ehdolle Lääkäriliiton valtuuskuntavaaleissa tai toimimaan luottamustehtävissä lääkärijärjestöissä ja -yhdistyksissä. Lääkäriliiton edunvalvontatyö on pitkäjänteistä työtä, jossa ei ole tarjolla pikavoittoja. Ilman neuvotteluosapuolten yhteistyötä ja kes-

kinäistä luottamusta uraporraspalkkaratkaisu ei olisi ollut mahdollinen. Nyt lääkärijärjestöjen luottamus pääomaa tarvitaan enemmän kuin koskaan saadaksemme asiantuntijan äänemme kuuluviin haettaessa ratkaisuja terveydenhuollon rahoituskriisiin ja muihin hyvinvointialueiden ongelmiin. Tulevalla valtuuskuntakaudella päätetään myös uudesta Lääkärisopimuksesta. Lääkärikunnan kasvaessa moniäänisyys lisääntyy. On selvää, että emme voi olla kaikesta samaa mieltä. Sen vuoksi on tärkeää, että valtuuskuntaan saadaan monipuolinen joukko vastuunkantajia, joiden voidaan luottaa tekevän huolellisesti harkittuja päätöksiä jäsenistön puolesta. Muistathan kantaa kortesi kekoon ja antaa oman äänesi Lääkäriliiton valtuuskuntavaaleissa!

” Pahin uhka koko palvelujärjestelmää ravistelevassa myllerryksessä on luottamuksen menettäminen suomalaiseen terveydenhuoltoon.